

Előfizetési díj.		
Vidékekre postán vagy helyben házhoz hordva:		
Egész évre	12 frt.	
Félévre	6 frt.	
Negyedévre	3 frt.	
Egy óra helyben	1 frt.	
Vidékről egy hónapra előfizetést nem fogadtunk el.		

Egyes szám ára 5 kr.

Megjelenik minden nap, az ünnepeket követő napok kivételével.

KELET

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Hirdetési díjak:

Ötször használtatott garmond sor vagy annak tete 6 kr. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakori hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppelk Alajos (Wollzeile 22). Haase stein et Vogler Wien Wallfischgasse Nr. 10.

Nyitlertéri cikkek

garmond sora után 25 kr. fizetendő

Szerkesztői szállás:

Belkirály-utca szeglet trencsin-vár 7. szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

Az értékes cikkek díjazatnak.

Készítők nem adnak vissza.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

„KELET”
politikai és közgazd. napilap
1874 évi folyamára.

„KELET” előfizetési ára:

Egy évre	12 frt.
Félévre	6 frt.
Negyedévre	3 frt.
Egy óra	1 frt.
Egyes szám ára	5 kr.

A lap szétküldésénél előforduló zavar kikerülése tekintetéből vidékről 1 hónapra előfizetést nem fogadtunk el.

Az előfizetési pénzek, legczélserűbben postai utalvánnyal kiadó Stein János könyvkereskedésébe küldendők.

Nyolcz egyszerre beiktatott előfizetés után tiszteletpéldányokat szolgálatunk.

A „KELET” kiadóhivatala.

A román vasuti csatlakozás.

Budapest, jun. 3.

(A.) A romániai vaspályák csatlakozásának kérdése elintézéséhez közeledik. A két kormány képviselői Bukarestben vasárnap irták alá az egyezményt, melyet tegnap már a kamra elé terjesztettek, s mely annak sürgős tárgyalását határozta el. Ezzel az évek óta függőben levő s annyi diplomatiái tárgyalásra alkalmat szolgáltató kérdés végbefejezésének stadiumába jutott. Már évekkkel ezelőtt egyezség létesült a kérdésben a két kormány között. A romániai kormány már akkor belátta, mily fontos e csatlakozás az ország anyagi és gazdasági kérdésére s mennyire kell a megoldást siettetni, ha Románia nagy részben el nem akarja magát szigetelni Európa nyugati kulturálmaitól.

„KELET” TÁRGYAJA.

A magyar tud. akadémia XXXIV-dik közgyűlése.

(Folytatás.)

A Történelmi bizottságban a kutatók gyűjtése, nyomozása dus sikerrel folyt: 1873. végeig Óváry Lipót által a nápolyi levéltárakban, történelmünk anjoni, arragoniai s még későbbi korszakára is: Fraknoi Vilmos által az olasz, különösen mantuai, modénai, római levéltárakban, a vatikani kivételével, melyhez nem férhetett, valamint a simancsi gazdag levéltár újabb látogatását is a dúló spanyol polgárháború miatt el kellett halasztania; Supala Ferenc muzeumi segédőrt által a szent pétervári, moszkvai, varsói államlevéltárakban, mely még most is foly; szintén Fraknoi és mások által a bécsi cs. k. titkos, — a budai kamacai, kolozsvári muzeumi, vörösvári Rákóczi féle levéltárakban folytak a másolatások. Mindezen gyűjtések, a múlt évekkel együtt, lehetővé tették a bizottságnak, hogy Monumentái III-ik osztályát is megindithassa, sőt a jövő akadémiai évben egy IV-ik-et is megindíthasson. Amaz a Magyar Országgyűlési emlékek (Monumenta Comititalia Regni Hungariae), melynek első kötete, Fraknoi Vilmos r. t. avatott szerkesztése alatt már megjelent; a IV-ik osztály czime lesz: Magyarország diplomáciai Emlékei, egyelőre fűtekintettel a XIII., XIV. és XV. századokra, a mohácsi ütközet éveire. Intézkedett a Bizottság, hogy gr. Teleki József Hunyadiak Kora című munkájának kiadása minél előbb befejeztessék, s a VI-dik, vagy földrajzi kötet elkészülte előtt is a VII. VIII. és IX-dik kötetek, melyek Magyarország beléleti, jog-, és műveltségi történetét tárgyalják, a szerző harmadik kidolgozása szerint, sajtó alá adassanak.

Megjelentek az év folytán: a Monumenták első vagyis Okmánytári osztályából a XX-dik kötet, vagyis az Árpádok új Okmánytár XI-dik kötete Wenzel Gusztáv r. tagtól s ugyanezen osztály XXI-dik kötete, I. Rákóczi György svéd és francia szövetségesei történetéhez, Szilágyi Sándor r. tagtól. A

Akkor azonban a kamratöbbség, mely a szélső piros-párthoz tartozott, elvetette az egyezményt, minek folytán az ügy mindkét ország kárára sokáig elintézetlen maradt. Magyarország és Románia egyaránt érezte a megoldás elhalasztásának kártékony következményeit. Több év veszett el felhasználhatatlanul, mi magában is elég baj, míg másrészt akkor mindkét ország kedvezőbb pénzügyi viszonyok közt foghatott volna a vaspályahálózat összekapcsolásához, mint jelenleg. Az idő azonban elvesztett s csak most nyílt ismét alkalom a kérdés megoldására. Ma a román kormány biztos többséggel rendelkezik a kamrában s más nagymérvű befolyások is, melyek Románia társadalmi állapotai folytán ilyen pénzügyi dolgok elintézésében kiváló jelentőséggel bírnak, az egyezmény elfogadása érdekében működnek. Nem is szenved kétséget, hogy a román törvényhozás a vasárnap létrejött egyezményt még legközelebb szentesíteni fogja.

A mi magát a két kormány alkudozásainak folyamatát illeti, annyi bizonyos, hogy sokáig elhúzódtak s eredményök csak részben felel meg a várakozásoknak. A magyar kormányt két igen fontos szempont vezette az alkudozásokban. Mindenekelőtt arról kelle gondoskodnia, hogy már kiépített vonalai összeköttetésbe hozassanak a román vaspályákkal s így jövőbelmezőségük fokoztassék. Románia határáig jelenleg egy vonalunk megy, a keleti vasut és ennek számára kelle a csatlakozást megszerezni. A bukaresti kormány sokáig vonakodott e pont engedélyezésébe egyezni, állítólag, mert az stratégiai fenyegeti Románia érdekeit, igazában pedig azért, mert igen tekintélyes befolyások és pénz hatalmak e csatlakozási pont kiépítését vagy végkép vagy legalább jó hosszú időre el akarták odázni. Kormányunk azonban conditio sine qua nont csinált e pontból s a maga részéről nem akarta a román kormány által követelt orsovai csatlakozást engedélyezni mindaddig, míg viszont Románia a magyar óhajokat nem teljesíti. E pont immár kedvező megoldást nyert; Románia megadta nekünk a tömösi szoroson át menő csatlakozást, mi viszont megadtuk az orsovait. Mindkét vonalnak egyszerre kell megnyílnia s négy év alatt befejeztetnie.

Ezzel azonban Magyarország érdekei csak

második osztályból („Irk”) szintén két kötet adattott ki: a XXIV-dik, mely Thököly Imre Napló, Leveleskönyvei s egyéb emlékezetes írásai második részét tartalmazza, Thaly Kálmán szerkesztésében, — és a XXVI-ik vagyis Verancsics Összes munkái XI-ik kötetét képező, ismét Wenzel Gusztáv, r. tag által. Továbbá a Török-magyarok Történelmi Emlékei IX-ik kötete (mely a mondott korbéli államokmánytár VIII-dikát képezi) Szilágyi Áron és Szilágyi Sándor szerkesztése alatt; nemkülönben az Archivum Rákócziánum három kötete, a Had- és Belügyre vonatkozó II. és III. Thaly Kálmántól és a külügyi osztályból az Angol diplomatiái Iratoktól tartalmazó II-dik kötet Simonyi Ernő bizottsági tag által.

Az Archaeologiai bizottság „Közleményeinek” IX. kötete az 1. füzettel megindult, mely Henszmann, b. Nyáry Jenő, gr. Eszterházy János, Mikovszky Viktor, Majláth Béla urak cikkeit a főbb dolgozatokat. Megjelent továbbá a Régészeti Emlékek II. kötete, főtartalmát képezvén a pécsi ó-keresztény cubiculum monographiája Henszmann Imrétől. Az Archaeologiai Értesítő VII-ik kötete befejeztetett, a VIII. kötet is január eljén megkezdődött, érdekes, változatos tartalommal. Sajtó alatt van a Közlemények IX. kötetének 2-dik füzeté, valamint rövid napnyomatásba megy a régészeti Emlékek III-dik kötete is tartalma: a vasmegyei falfestmények, Rómer Flóris b. tagtól.

Egyébiránt a bizottság a múlt nyáron, előadja Henszmann Imrénél a bécsi világtárlaton folytonos elfoglaltatása miatt, gyerebben tartotta ugyan üléseit, azonban egy nevezetes határozatát nem lehet hallgatással mellőzni. Torma Károly b. tag. indítványára ugyanis elhatározta, Pannoniát és Dáciát illetőleg, egy „Corpus inscriptionum latinorum”-féle nagyszabású munka kidolgozását s ennek előjára elkészítésére egy albizottságot küldött ki. Megemlítendő még azon rajzok megszerzése is, melyeket Stor no Ferencz az általa restaurált lőcei templom falfestményeiről készített; ez a monumentákban, Lőce város leírásához fognak használni.

A Matematikai és Természettudományi bizottság a körébe tartozó adatok gyűjtését folytatva, vállalkozott természetbúvárokat küldött ki, s azokat segélyben részesíté. Így növénytan kutatásokat tettek Simkovic Lajos Pécs és a Balaton vidékén, Borbás

részben vannak megóva. A brassó-tömösi vonalon a romániai forgalom hetven mértfölddel rövidebb uton jut ugyan Észak-Németországba, mint az orsovain át, de mindemellett a differentialis tariffák segítségével könnyen el lehet vonni a forgalom órási nagyobb részét a brassói illetőleg a keleti vasutól. Ez eshetőség beálltát akarta Magyarország kikerülni az által, hogy a tariffák megállapítása körül bizonyos befolyás biztosítását kívánta magának. De kívánsága oly makacs ellenzésre talált, a román ministerium oly erőiesen megtagadta azt, hogy kormányunk, ha az alkudozásokat ismét sikertelenül megszakítani nem akarta, kénytelen volt lemondania ide vonatkozólag emelt föltételeiről. Fontos pénzügyi okok sürgetőleg parancsolják, hogy az ügy elintéztessék s így az egyezmény aláíratott, habár az nem is egészen felel meg a várakozásoknak. A keleti vasut hetven mértfölddel rövidebb uton szállíthatja el Románia termékeit észak nyugat felé s ez oly természeti előny, mely remélhetőleg képpessé teendí őt, hogy eredménynyel versenyezessen a sokkal hosszabb orsova-bécsi vonalal.

— A képviselőház jun. 2-iki ülésén a gyakorlati bírói vizsgáról szóló törvényjavaslat tárgyalatott, de az általános vita nem nyújtott semmi érdekességet, Pulszky Ágost ellenzékiekedett az igazságügy-ministerrel szemben. Az ő nyomdokaiban lépett Hoffmann Pál, s alkalmat adott a kitűzésre mind Csémeghy Károlynak, mint Pauler Tivadarnak. A részletes tárgyalásnál már volt egy zajos epizód, a menyiben Oláh Gyula meglehetősen gorombán, Csémeghy és Somssich szerint „inparlamentaris módon” támadta meg az igazságügy-ministera miatt, hogy s vizsgálatok idejét miért egy és nem két órában állapította meg. A jákóhalmi képviselőnek az igazságügyi államtitkár felelt, még pedig oly élesen, hogy Oláh személyes kérdésben kért másodsor is szót, s ezzel, miután még Somssich igazat adott Csémeghynek, véget ért az epizód is és a javaslat elfogadtatott. A napirend második tárgya a vétkecs bukások esetén követendő eljárásról szóló törvényjavaslat volt, mely minden vita nélkül elfogadtatott.

— A romániai vasuti csatlakozások dolgában folyt alkudozásokról a következő részletekről ér-

Vincze és Freyn József az Al-Duna völgyében, dr. Feichtinger Sándor Ugecsában. Állattani szempontból Jermy Gusztáv a Kárpátokban, Karl János a Száva vidékén. Végre földtani tekintetben utazott Szabó József, bizottsági előadó, Beregszász vidékén. Többek kirándulását az országszerte uralkodó cholera-járvány akadályozta meg. A bizottság közleményeiből az első nyolcz kötet teljesen megjelent, a IX. és X-ik, csupán két értekezés hiánya miatt befejezetlen, sőt egyes füzetek a XI-ik kötetből is jelenet már meg. Mint külön kiadvány „Magyarország Hártyagombáinak válogatott képei” emittendő Kalchbrenner Károly r. tagtól, részint a maga, részint a Schulzer anyagából szerkesztve, mely disz munkának 2-ik füzeté is kikerülvén sajtó alól, befejezéséhez közeledik.

Igen nevezetes az 1872-ben életbe lépett Könyvkiadó bizottság, melynek feladata részint eredeti magyar tudományos kézikönyvek és más, a tudományokat jelen színvonalukon előadó munkák készítése, részint idegen jeles munkák fordítása által a tudományos ismeretek terjedését hazánkban előmozdítani, a feladatához híven, és a mutatkozó hiányok szem előtt tartásával, megkezdte működését, melynek eddigi eredményei vázlatosan a következők.

Jeles hazai tudósok eredeti művek készítésével bizott meg; így Hunfalvy Jánost „Egyetemes Földrajz”, — Than Károlyt „Elméleti vagytan”, — Jurányi Lajost „Növénytan”, — Hantken Miksát „Magyarország Földtana” című tudományos munkák irására szólította fel, kik mindnyájan készséggel vállalkoztak. Gondoskodott az európai irodalom több nevezetes terméke lefordításáról, melyek közül egyes füzetek már meg is jelentek a következő munkákból: Történelmek: Curtius Ernő: „A görögök története” fordítja Huszár Imre.

Duncker Miksa: „Az Ó kor Története,” fordítja Jónás János. Mommsen Tivadar: „A Rómaiak Története” fordítja Toldy István. A nyelvészet és irodalomtörténet köréből: Müller Miksa „Felolvasásai a nyelv tudományról,” fordítja Steiner Zsigmond. Lewes György: „Goethe Élete” fordítja Szász Károly. A bölcsészeti szakkörből: Mill Stuart János „A deductiv és inductiv Logika Rendszere,” fordítja Szász Béla. Sajtó alá készen vannak: Jukes „Geologiaja,” fordítja Koch Antal. Carlyle „A Francia

tesül a „Reform”; „Midőn az alkudozások a romániai két csatlakozás ügyében i. évi május havában fölvetettek, a magyar kormány álláspontját az az alternativa tette, hogy vagy építettessék ki az orsovai és tömösi csatlakozás egyszerre, vagy ha a román kabinet ezt el nem fogadhatná, kötelezze magát azon a két vasuti vonalon, mely Romániából Magyarországra fogna szakadni, t. i. a plojesti-tömösi és a galatz-orsovai, személy- és vagyonszállításban egy és ugyanazon tariffának elfogadására és fontartására. Ez utóbbi pont szerepelt a jelen alkudozások folyamában mint a Romániával kötendő szerződésnek 6-ik pontja.

A román kormány, mely az orsovai csatlakozást legalább egy évvel előbb chajította átadni a forgalomnak, mint a tömösi, s így a két vonal együttes megnyitására kezdetben semmi hajlamot sem árult el, az alkudozások megindultával, május 24-én, tárgyalási alapul csak a 6-ik cikket fogadta el, de ezt is azzal a föltétellel, hogy a magyar kormány viszont saját, Románia felé ágazó két vonalára hasonló eljárást kövessen. Romániának egyoldalú tariffa-kötelezettségében, megalázó, sőt sértő követelést láttak Bukarestben annyira, hogy ha a magyar kormány a tariffa tekintetében a viszonyosságra ráállani késznek mutatkozott volna, a tömösi vonal kiépítésére némi kedvezés látszott elérhetőnek.

A magyar kormány azonban eredeti álláspontjától nem velt tágitani és sietett annak kellő indokolásával a román cabinetet meggyőzni föltételei jogosultságáról. A viszonyosságot nem fogadható el, mert míg Romániánál két, még kiépítetlen vonalról van szó, melyeknek társulatai szerződésileg nem biztosítvák: a magyar kormánytól két, már régóta kiépített vonal, t. i. a temesvár-pest-marcheggi és brassó-nagyvárad-czegléd pesti jön kérdésbe, melyeknek társaságai már szerződésileg biztosított és nem alterálható jogokkal bírnak. A mi a román kormány által fölhozott azon ellenvetést illeti, hogy a 6. cikknek egyoldalú elfogadása megalázó momentumot rejt magában Romániára, e nézetben a magyar kormány annál kevésbé osztozhatik, miután Romániának korlátlan szabadsága a tariffa meghatározásában megahgyatik és csupán az követeltetik, hogy a két vonal közül kedvezményben egyik se részesíttessék. Ezt kifejtvén, értékre adta egyuttal a magyar kormány a romániaiakat, miszerint nem idegenkednék a 6-ik cikk elfogadásában is megnyugodni, a mennyiben a bukaresti kabinet a két kérdéses vonal együttes megnyitását elfogadná.

forradalom Története,” fordítja Baráth Ferenc. Bluntschli: „Az Államtudományok és Politika Története,” fordítja Adler Ignác.

A közelebbi nagygyűlés óta, összesen két akadémiai pályázat sorsa dönt el. A gr. Teleky jutalmat. öt pályázó közül, viszonylagos becselel „A népért” című szomorujáték nyerte, melynek szerzőjeül Névy László jelentkezett; a gr. Karácsonyi jutalom, a minden bírálat alatti három pályamű egyikének sem adatott ki.

Egyéb munkásságát tekintve az akadémia, fölemlíthető, hogy ajánlatára, a bécsi meteorológiai congressusra Schenzl Guido tagja küldetett a magyar állam képviselőjeül; hogy a gr. Karácsonyi jutalomból, sikertelen drámai pályázatok után fenmaradt 409 aranyat egy széptani munka megbízás utáni készítésére határozta fordíttatni; hogy a gr. Nádasdy eposzi jutalomra nézve, az alapítónál kieszközölte megszüntetését azon feltételnek, mely azt csupán a hazai történetből vett költői beszélyekre szorítja; a párisi orientalista gyűlésre, a magyar királyi vallás- és közoktatási ministerium anyagi segélyével képviselőt küldött; jutalomkérdésekre egy új alapítványt, az Oltványi Példát vett föl; egy régít pedig, a Szilágyi Istvánét, életbe léptetett; amaz a kath. egyház-történelemből feladott, de tisztán történeti kérdések, ez a 10—10 év alatt megjelent legjobb magyar historiai munka jutalmazására szolgál. Czélba és munkába vette továbbá a régi magyar nyelvemlékek s általában magyar codexek olcsóbb kiadását, valamint egy magyar nyelvtörténeti szótárt is; a tudományos repertorium, mely a múlt évben kezdetett, szintén munkában van s közelebb már sajtó alá kerül az 1-ső kötete. Egy, a magyar tudományos világ működését a külfölddel megismertető szemle iránt is tettettek lépések, a nélkül azonban, hogy az akadémia legkevésbé is áthágná rendeltetését, mely őt a tudományok magyar nyelven művelésére utasítja. Keleti utazója Bálint Gábor gazdag, tatár és mongol gyűjteményekkel megérkezvén, ennek feloldozása és kiadása körül az Akadémia minden lehető megtesz. A párisi földrajzi társulat közelebb tartandó nemzetközi gyűlésre szintén el fogja küldeni képviselőjét.

(Folytatása következik.)

A román kormány ez indokolása után sem lát-szott hajlandónak engedni, a viszonyosságot még min-dig fenn akarta tartani, s a két vonal együttes meg-nyitását, tekintettel a közvéleményre és a kamarák hangulatára, ellenezte.

E magartásra határozott kifejezést nyert a román kormány elnökének május 28. tett azon kijelen-tésében, hogy a ministertanács a 6. cikket semmi-féle formulázásban nem fogadja el s a tömösi vonal megnyitását illetőleg legfőljebb azt az engedményt teheti, miszerint az orsvoi csatlakozás megnyitását 3½ évről 4 évre, a tömösiét 4½ évről 5 évre te-szi, a mi a cabinet nézete szerint majdnem egyértel-mű a két vonal együttes megnyitásával.

Ily viszonyok közt május 29-én B. Calice vi-szont a vett utasításhoz képest a magyar kormány álláspontját formulázta ismét, kijelentvén, hogy Ká-roly fejedelemnek, mint a román kormánynak, hogy nincs többé a helyzetben a konvenziót megköthet-ni, mivel a bukaresti kabinet sem a 6-ik cikket el nem fogadhatja, sem a két vonal együttes meg-nyitására nem egyezik, a magyar kormány pedig ez alternatívától nem tághat.

E kijelentés fordulatot látszik jelezni az alku-dozások folyamában. Még az nap minisztertanács tar-tatott a fejedelm elnökelete alatt.

S az óhajtott megegyezés csakugyan létre is jött egy május 30-án tartott minisz. értekezlet al-kalmával, melyben több tekintélyes képviselőn kívül a román vasutak igazgató-tanácsa is részt vett. Ez értekezletben a 6-ik cikk mellőztetvén, elfogadtatott az együttes megnyitása 4 év alatt.

Az alkudozások, melyekben a magyar kormányt a külügyészség is támogatta, véget értek s a szer-ződés aláíratott.

— A Deák-kör jun. 3-iki értekezlete először is a felett tanácskozott, hogy a középtanodai törvény-javaslat most főlvétessék-e? Az indítványt, hogy e javaslat most tárgyalassék, Molnár Aladár tette és pártolták: Pulszky Ferenc és Agost, Kerkapoly, Hazmán, Csengery Ansal, Szilágyi Dezső, Tavasz. Ellene főleg Zsedényi szolt, ki arra is utalt, hogy a javaslat az államnak sok költséget fog okozni, hogy felügyelőket rendszeresít, míg a 21-es bizottság a tanfelügyelői intézményt is meg akarja szüntetni stb. A mi a felügyelőket illeti, Csengery megjegyzi, hogy épen a felügyelők rendszeresítése a javaslat egyik legkitűnőbb intézkedése, mert módot nyújt az állami felügyelet sikeres eszközölsére.

A mi a költségeket illeti, Ghyicz pénzügyi-miniszter kifejté, hogy nagyobb megterhelhetést az ál-lam pénzügye nem bír; el de a felügyelők költségét, mely mindössze 10—12 ezer frtra ruhga, nem érti ezalatt.

Trefort miniszter kijelenti, hogy egyelőre és még közelebb nagyobb költségekről nincsen szó. Fel-szólalt e tárgybán a miniszterelnök és igazságügy-miniszter is s az értekezlet azt határozta, hogy a középtanodai javaslat azalatt, míg a központi bizott-ság a választási javaslatot vitatja, tárgyalassék a házban s ha ez alatt be nem fejeztetnék, a választ-ási törvényjavaslat tárgyalása által megszakittatik, a míg azonban a választási javaslatot a főrendek tár-gyalják a középtanodai javaslat megvitatása a kép-viselőházban folytattatni, illetőleg befejezteini fog.

Következett a választási törvényjavaslat meg-vitatása

A belügyminiszter rövid beszéddel vezeté be a vitát. Előadta, hogy a javaslat novella; nagyobb or-ganicus törvény előterjesztését inopportunosnak tartja.

A belügyminiszter a törvényjavaslat indoklásá-ra utalt s fenntartá magának, — hogy a részleteket illetőleg a vitában előadottakra reflectáljon. Jelenleg csak három megjegyzésre szorítkozik. Hallotta, hogy kifogásolják, hogy a javaslat nem állapít meg egysé-ges censust. Arra figyelmeztet, hogy az adótörvény-nem reformja előtt az alig lehetséges. Továbbá ki-fogást hallott az incompatibilitásra vonatkozólag. E kifogásnak most már nincs tárgya, minthogy az il-lető képviselőházi bizottság előterjeszté a javaslatot melyet a kormány még most, rögtön a választási törvény után óhajtt tárgyalatni.

A harmadik kifogás arra vonatkozott, hogy a választási törvényjavaslat nem terjeszti ki hosszabb-ra a mandátumok tartamát. A miniszter arra figyel-meztet, hogy az más javaslat tárgyat képezi. Ajánl-ja a javaslat elfogadását.

Horváth Lajos, ki a miniszter után szolt fel, majdnem egy órán tartó beszédben fejtegeté állás-pontját. Tudva van, hogy Horváth Lajos szintén ki-dolgozott törvényjavaslatot, melyet azonban a kor-mány nem tartott ez idő szerint elfogadhatónak.

Horváth nem helyesli az alapot, melyen a mi-niszter áll.

Lipthay Béla b. hosszabb beszédben a minisz-teri javaslat elfogadása mellett nyilatkozik, kifejti Horváth Lajos több állításának alaptalanságát s ál-talánosságban elfogadásra ajánlja a javaslatot.

Hasonló értelemben nyilatkoznak: miniszterel-nök, Steiger Gyula, Zsedényi (Horváth Lajos ellen polemizálva) és Kerkapoly, mire a párt általánosság-ban elfogadta a javaslatot.

Városi ügyek

(Képviselő bizottsági gyűlés.)

Kolozsvárt, június 3. 1874.

(b.) A Kolozsvár város szerdai képviseleti gyű-lésére a kitűzött tárgyak: névszerint a pálinka, dal és patika országos és városi ügyei szokottnál több pontumpatert gyűjtöttek fel a gyűlésre.

A pálinka-accis keblbi kezelésére nézve a ki-küldött bizottság terjedelmes munkát nyújtott be, javaslatba hozván, hogy a bor-accis beszedése is amazzal együttes kezelő személyzetre bizassék, miu-tán a bor-accis mostani kezelése a majorsági pénz-tárra nézve felette káros Ennek illusztrálására a ma-jorsági referens — Olasz Károly ur ki úgy látszik — a botránykészítéseknek nagy barátja, jónak látta a kolozsvári 160 borárulól közül 31-et pellengérezni. Ugyanis — noha nem volt a közgyűlés elébe szánva — fölolvasta nagy ostentatíóval a polgármester által a borászok pinceszéinek megvizsgálására kiküldött bi-zottság jelentését egész terjedelmében, melyből ki-tűnt, hogy jelentékeny visszaélések vannak napi ren-den a mostani kezeléssel. Szász D. képviselő e bot-ránjos scena szüre hozatala ellen erőlyes szót emelt, fölfejtvén, hogy ennek alig lehet egyéb czélja, mint 160 közül tetszés szerint kiválasztott 35 polgár denunciatíója. a mi a képviselőtestület méltóságához nem illő. Ha visszaélések vannak, annak első sorban oka az accis felszerelésére s a borárulók el-lenőrzésére beállított személyzet, mely — a mint látszik — kötelessége teljesítésében menthetetlen hanyagságot követ el: oka másod sorban maga a tanács, melynek tiszte volna felügyelni arra, hogy az alattas tisztviselők kötelességüket teljesítsék.

A polgármester kijelentvén, hogy a bizottsági jelentés egész terjedelmében felolvasása az ő akarátán kívül történt s czélja, nem volt az, hogy egyeseket prostitúción, a vizsgálatot azonban tovább folytatni kötelességének fogja tartani: megkezdődött a keblbi kezelés mikéntjére vonatkozó bizottsági jelentés tárgya-lása, mely talán szó nélkül elfogadtatott volna, ha a polgármester meg nem mondja, hogy hol kell dis-pútálni. A mi képviselőink nem is voltak restek s az egy óra hosszat meghaladó vita vége felé is az-zal vizagstalták megukat, hogy a tárgy megérdemli a beszédet, tehát beszéltek, a polgármester ugyan enunciatl háromszor is, de azért mégis csak beszél-tek. Arról volt szó, hogy az 5 vedren alóli pálin-kaárulásra maga a város állítson egy rakárt, pénzért vagy másoknak engedélyezzen két rakárt a nélkül. Kevésbe mult, hogy az első nem fo-gadtatott el; no még csak ez kellett volna, a ta-nács soha se lett volna józan. Nem tudjuk ez az indok vagy az egyik képviselő részéről a rakártért ígért 15 ezer frt birta rá a képviselő bizottságot, hogy a második javaslatához csatlakozzék, elég az hozzá, hogy ezt fogadta el azon különbséggel, hogy a kiírandó pályázat utján csak egy rakárt állíttassék. Mi azt hisszük, az egy rakárt helyett tanácsosabb lett volna kettőt engedélyezni, mivel az ezek között ki-fejlődő concurrentia biztosította volna a fogyasztók-ra nézve az anyag jószágát. Ez senkinek sem jutott eszébe, vigasz: hogy sok egyéb sem jutott.

A mézárások ügye is szőnyegen forogott s a derék hűsmérok nem csak annyi szarvas négy lábát, hanem a communistát is leverték lábáról, nem azért mintha ez és azok között bizonyos rokonságot tettek volna fel ők vagy mi, hanem azért, mivel a képvi-selő bizottság egyik fele természetére nézve nagyon hasonlít amazokhoz. Értjük e természet alatt a türel-metességet. A mézárások állanak előbbi követelésük, a 80 ezer frt mellett s minthogy a polgármester ur szerint e városnak nincs 80 ezer frtja s ezt a commu-nitás is úgy tudja, a piaci templom körül levő mé-szárszékerek mind addig fenn fognak állani, a míg nekünk 80 ezer frtunk lesz. Körülbelül így határoz-ta tegnapielött a képviselő-bizottság. De nem addig az, adjon valamit az órára is a communitás és ne engedje magát annál fogva hurczoltatni, tegye ki a piacot a Széchenyi-terre s mindjárt könnyebben fog haladni a templom körüli épületek lerontásának ügye.

Ugyancsak a szerdai ülésen tárgyalatott a Dalkör kérvénye kerek 2 ezer frt iránt. A dolog története az, hogy az országos dalár-egyesület nagyon kívánczított Kolozsvárt egy országosat énekelni s minthogy a helybeli Dalkör átíratra szerint pénz nem kellett hozzá, két kézzel kapott a tavalyi communitás ez alkalomon, hogy meghívja őket. A meghívás meg is történt, de ekkor jobban kezdte a kolozsvári Dal-kör számítani a dolgot s kísűtötte, hogy az országos dalárűnnepélyre 2 ezer frtot kér a communistától, erre a szakbizottság 12 szóval 11 ellenében kistű-tette, hogy nem ad. A communitás elé került az ügy s ez egyhangulag meg akarta szavazni a kért összeget. Egy hang azonban nem hagyta a dicsősé-get, hogy meg ne zavarja az egyhanguságot; ez a majorsági előadó hangja volt. Ő, mint maga is Olasz, nemcsak a „komédiás-truppokt”, hanem a dalt is szív-ből pártolja, meg is szavazná a kért összeget, ha kulturai cél lebegne előttünk, de itt mind azt mondják, hogy az ünnepélyre összegyűlendő sok nép 50 %-tel visszafizeti a lakósnak az összeget, ő tehát az egész ügyet a magánvállalkozásra hagyja: gyűj-tessék össze aláírás utján a kért összeg. E meglehe-tősen nyers egy hang aztán meg is tette hatását, egész hangverseny keletkezett, senki sem szolt az előadó mellett, de a dalárda volt alelnökét megsér-tette az előadó azon szavával, hogy a város alá lop-ták az ügyet, továbbá mindenki fétette a város dicső-ségét s aztán senki sem korcsmáros, sőt kávé sem mér a communitásában. Végre is a hangverseny any-nyira haladt, hogy az egész chorus részt vett benne s hatalmas fortissimokban azon hitének adott kife-jezést, hogy a ki feláll, az el is áll. A ki azonban felállott egy se hitte és beszélt; azt azonban még sem ajánlotta senki sem az előadónak, hogy ha ő csak az úrkerkedésre látja kiadottnak a 2 ezer frtot, adjon még 2 ezeret a pénztárból, hogy az általa hangsúlyozott culturezelnak is elég tétessék. No de a communitás nem akarta a világ végét beszéddel várni bes megszavazván az összeget, az ötödik patikaországra

szóló fontosságu ügyéhez érkezett. Más város is járt még úgy, hogy a patika osztotta fel életre halálra küzdő pártokra, mi szintén így jártunk, meglehe-tős ideje, hogy forrongásban tartja a közegészség-ügy, akarám mondani, valamelyik gyógyszerész ma-gán érdeke a kedélyeket. Ma volt a döntő perc, a különböző irányu corteskedés resultatuma az urnába rakatott le, honnan mint ötödik gyógyszerár: Széki Miklós lépett ki.

Az új mértékrendszer.

(Folytatás.)

Az alsó abroncs a dongákhoz 6, egymástól gyenlő távolságra eső, és szintén szélesfejú szeggel szögezendő. Ezen abroncs alsó széle ugyanazon síkba essék, melyben a dongák alsó széle fekszik.

Az 50 literes fenékének külsején és pedig a fenékdongák érintkező vonalainak közepén keresztben egy 25 milliméter széles, és legalább 1 milliméter vastag pánt alkalmazandó.

E pánt az oldaldongáknak a fenék alatt kiálló részeihez si nyalván, az edény külső oldalán az álló abroncs alá vezetendő, s ezzel együtt két szöggel az oldaldongákhoz szögezendő.

Minden fenékdongához a pánt két-két fémszög-gel erősítetik meg, melyeknek végei belül a fába lehajtatnak. Ezen pántot az oldaldongák végein és külső oldalain a fába be kell eresztetni.

Az 50 literes felszínének közepén, 10 millimé-ter sugaru félkör keresztmet zetű egyenes vassin erő-sítendő meg oly módon, hogy annak felső lapos ré-sze az edény felső szélével ugyanazon síkba essék. A vassinnek két vége a dongák külső oldalán át a fá-ba beeresztve a felső abroncs alá lehajtható, melylyel együtt a dongákhoz szögezendő.

Hogy pedig ezen vassin fekvése szilárdabb legyen a közepén egy 12 milliméter vastagságu kerek vasrud-dal a fenékekkel összekötendő. A vasrud mind a felső mind az alsó részén vékonyabb csapokban végződik, melyek felül a vassinen alul, az edény fenékén és a pánthon át furt lyukakon mennek keresztül, s akkép kalapáltatnak le, hogy a vassio felső részén emelke-dés ne mutakozzék.

A középső abroncs a felső vassin irányában két vasfűl alkalmaztatik. E fűlek az abronccsal együtt 25 milliméter átmérőjű lapos, a fába beeresz-tett fejú szövegekkel a dongákhoz szögeztetnek. Eze-ken kívül a fűlek közt még két szög szükséges ezen abroncs megerősítésére.

A gumós növények, gyümölcs, szén, mész s ha-sonló tárgyak mérésére szolgáló 50 literesnél a fel-ső vassin és az azt tartó vasrud nem szükséges.

Az egy hektoliter tartalmu mérték legalább 22 milliméter vastagságu dongából készitendő. Az abroncsok számára és megerősítés módjára nézve ugya-naz áll, mi az 50 literesnél mondatott. A felső vas-sin és az azt tartó vasrud mindazáltal elhagyandó, s a dongák a fenék alatt belül is vasabronccsal fel-szerelendők.

Önből, bádogból, réz- vagy vaslemezből ké-szült mértékek szerkezetére nézve ugyanaz áll, mi a megfelelő folyadékmértékekről mondatott, oly meg-jegyzéssel, hogy az 50 literes hasonlóan mint a fá-ból készült vaspánttal és vasrudal szerelendő fel.

16. §. Csapó-fák.

A gabona és egyéb kisszemű tárgyak mérésnél a megmért tárgyak csapó-fával lecsapatnak.

A csapófa kemény száraz fából egyenes sík lap-pal és élekkelt, fémboríték nélkül következő méretek-ben készitendő. Ugyanis.

A mérték	A csapó-fa		
	hossza,	magassága,	szélessége
	milliméter	milliméter	milliméter
50 liter	550	90	10
20—10 liter	400	80	8
5—2 liter	250	50	6
1 liter	150	30	4

A csapófák hitelesitendők.

17. §. A száraz tárgyaknak való űrmértékeknel megengedhető hibák.

E mértékeknel a megengedhető hibák és pedig:
50 liternél az igazi mértéknek legfeljebb $\frac{1}{400}$ része
20—5 liternél " " $\frac{1}{200}$ " "
2—1 liternél " " $\frac{1}{400}$ " "
0,5—0,2 liternél " " $\frac{1}{200}$ " "
0,1 liternél lefelé " " $\frac{1}{100}$ " "

Az 1 hektoliternél a tartalomnak $\frac{1}{100}$ résznyi hibáját ellehet tűrni.

18. §. Bélyegzés.

A fából készült mértékeknel a hitelesítő bélyeg az oldaldongák külső és belső részeire és a fenékre sűttetik, azonkívül pedig az edény felső szélén há-rom egymástól egyenlő távolságra eső helyen a don-gák végebe sűttetik.

A fémből készült száraz tárgyaknak való űr-mértékek épen úgy bélyegzetetnek, mint a megfelelő nedves űrmértékek.

(Folyt. köv.)

A választási törvényjavaslat indokolása.

(Folytatás.)

Hogy a t. képviselőház megközelítőleg tájé-kozást nyerjen az iránt, hogy a jelen törvényjavas-latnak mily következményei lesznek a választók számarányára, különös tekintettel az eddigi választókra, összeállítottam és mellékelem az erre vonatkozó kimutatásokat. Az I. alatt mellékelt kimutatás előtűnteti:

a) a népesség számát és az erre eső képvise-lők számát törvényhatóságokként, melynek végered-

ménye az, hogy míg Erdélyben 128,023 lélekre, a polgárosított határörvidéken 108,749 lélekre, addig az ország többi részeiben 33,292 lélekre esik egy képviselő;

b) az egyes választókerületek népességét öss-szehasonlítva az 1865, 1869 és 1872 évrben össze-írt választók számával, melynek végeredménye, hogy

1865. összeíratott Erdély nélkül 719,049 vá-lasztó, vagyis a lakosság 6.46 százaléka,

1869. összeíratott Erdélylyel együtt 902,273 választó vagyis a lakosság 6.82 százaléka,

1872. összeíratott Erdélylyel együtt 890,057 választó, vagyis a lakosság 6.73 százaléka.

(Az erdélyi adatok 1865-ről pontosan össze-állítva nincsenek.)

Míthogy pedig az ország összes lakosságából a hivatalos statisztikai összeírás szerint a 20 éves életkort meghaladó férfiak száma 4.250.000 tesz, e szerint ezeknek 21. 15 százaléka, vagyis körülbelül minden ötödik férfi birt az eddigi gyakorlat szerint választói joggal.

A II. mellékelt kimutalás előtűnteti az össze-írt választók számát a census különböző nemei sze-szerint, megjegyezvén, hogy az 1865. évről a pontos adatok nem lévén meg minden kerületről, ezen év-ről a kimutatás több rovata betöltetlen.

Lényeges különbséget okozván az, vajjon az összeírás hivatalból eszközöltetett-e, miként ez több helyen most is gyakorlatban volt, vagy pedig csak a jelentkezők irattak össze, továbbá volt-e több kép-viselőjelölt, vagy nem, ezen két körülmény a kimu-tatásokon elő van tüntetve.

A III. kimutatás pedig az 1872. évről össze-sítve tünteti elő a választók számát, a különböző jogosultságok szerint, — melynek végeredménye az, hogy 1872-ben Magyarország választó kerületei-ben Erdély nélkül földbirtok alapján összeíratott 509.591 választó vagyis az összes választók 66.3 százaléka.

kézművesség alapján 41,198		
gyáripar " 539	7.5	
kereskedés " 15,919		
jövedelem " 69,564	9.6	
értelmiség " 44,165	4.9	
régi jog " 88,025	11.4	százalék

Az erdélyi választókerületekben, melyek kü-lön azért mutatattak ki, mivel az eredmény nagy-ban eltérő:

földbirtok alapján összeíratott 14,566 választó, va-gyis az összes választók 12 %. kézművesség alap-ján 2,575 vagyis 2.4 % gyáripar alapján 13 va-gyis 2.4 %. kereskedés alapján 387 vagyis 2.4 %. jövedelem alapján 3,216 vagyis 2.6 %. értelmi-ség alapján 1,880 vagyis 1.5 %. régi jog alap-ján 80,896 vagyis 66.6 %. adó alapján 14,592 vagyis 12. %. fűstök száma után 3,290 vagyis 2.7 %.

A IV. alatti kimutatásban összehasonlítottatik az 1872-ben összeírt választók száma a bizonyos adóösszeget fizető honpolgárok számával; és pedig földtehermentesítési járuléknélkül 3 frttól (mely összeg földtehermentesítési járulékkal együtt 8 frt 57 krt tesz) 10 frtig szintén földtehermentesítési járuléknélkül; (vagyis azzal együtt 14 frt 28 kr.), mely összehasonlításból kitűnik, hogy a földteher-mentesítési járulékkal együtt számított 10 frt állam-adót fizetők összes száma áll legközelebb az eddigi összeírt választók számával; mert az 1872-ben össze-frt választók száma 890,057 volt, a 10 frt adót fi-zetők száma pedig 999,727. Az egyes törvényható-ságokban és választókerületekben, miként ez az in-dokolásban fentebb ki van mutatva, lényeges eltéré-sek fordulnak elő.

Az V. alatt mellékelt kimutatásban összehason-lítottatik:

a) a sz. kir. és rendezett tanácsú városokban 1872-ben kézmű, gyáripar és kereskedés alapján összeírt választók száma azon városi kézművesek, gyárosok és kereskedők számával, kik 10 frt adót fizetnek; mely kimutatás szerint e ezimen eddig 19,299 választó volt összeírva, ezentul pedig 40,719 választó leend;

b) a kézmű, gyáripar és kereskedés alapján 1872-ben falusi községekben összeírt választók szá-ma összehasonlítva az ily községekben kézműipar, gyár és kereskedés után 6 frt jövedelemadót fizető honpolgárok számával.

Ezen kimutatás szerint e ezimen választó volt eddig 39,357, 6 frt jövedelemadó alapján pedig len-ne 69,805.

Ezen kimutatásban azért irattak össze a 6 frt jövedelemadót fizető iparosok és kereskedők, mert e kimutatás az 1873. VII. törvényezik életbeléptetése előtt készült, s e szerint az 5 frt ilynemű adót fizető iparosok, kereskedők száma előreláthatólag még sa-porodni fog.

Az e két ezimen észlelt tetemes szaporodást előidézi részben azon körülmény is, hogy eddig legtöbb helyen a választók személyes jelenkezése kívántatott.

A VI. kimutatásban elő van tüntetve azon ál-lami és törvényhatósági tisztviselők száma, kik 500, 600, 700 és 800 frt fizetést huznak.

Ezek közül a jelen javaslat szerint azok nyer-nek választói jogot, kik 800 frt fizetést huznak, va-gyis összesen 9236 állami — és 3153 törvényható-sági tisztviselő.

A VII. kimutatásban tájékozául összehasonlít-atik törvényhatóságokként az 1871-iki választók száma a 20 éves kort meghaladott férfakkal, kik olvasni és írni tudnak, mely összehasonlítás végered-ménye szerint 1872-ben összeírt választó volt 790057 irni és olvasni tudó legalább 20 éves férfiú pedig van 1,432,295, az egyes törvényhatóságoknál azon-

ban a fentjelzett két összeg összehasonlításánál lényeges különbség mutatkozik.

Ezen törvényjavaslat 41. §-a szerint a belügyministeri rendelet keltétől, mellyel az általános képviselő választásokra határidő tűzetik ki, a választások országosra 24 nap alatt befejezendők. Ezen intézkedés szerint, ha például a belügyministeri rendelet július 1-én kelt, a belügyminiszter a választások megtartására a július hó 15. és július 24. ike közt eső 10 napot tűzheti ki a választás megtartására; ezen határidőt még ennél is rövidebbre tűzni nem lehet, a törvényhatóságokban közgyűlésileg ki kell hirdetni a királyi meghívót, mely közgyűlés összehívására legalább 8 napi időköz szükséges.

(Vége köv.)

Fölhívás.

a magyar tisztviselők országos egyletéhez való csatlakozására.

Mindazok, kik a magyar tisztviselők országos egyletének alakuló közgyűlésén május hó 3-án részt vettek, azon meggyőződéstől áthatva távozhattak, hogy ezen egyletet a tisztviselők minden osztálya a legmelegebben pártolni s annak létrejövetelét minden oldalról élénken ohajítani fogja.

Azon élénk érdeklődéssel fogva, mely említett közgyűlésen oly általánosan nyilvánult, minden túlzástól menten, és anélkül, hogy ezen vállalat-hoz vérmes reményeket kötnék, mégis mindenki meggyőződhetett arról, hogy az egylet jövője teljes mérvben biztosra van.

Az egylet elnöke, Szilágyi József ur ó nagyméltóságának ama nyilatkozata, hogy a tisztviselők jólétét mindig szívén viselve, az élnökséget nemcsak névleg viselendi, hanem tényleg is fogja gyakorolni, s az egyletet minden tekintetben támogatni, — már magában véve is a legbiztosabb kezeség arra nézve, hogy az egylet gyorsan fog virágozni.

Hogy az eszme már most csirájában el ne fojtassék, s hogy a legjobb akarat daczára, részvét-hiány miatt a kívánt fejlődésnek eleje ne vészessék, szükséges, miszerint ezen eszmét é. vényre emeljük, hogy vidéki fiók-egyletek létesítésének és hogy azokat minél nagyobb számban bevonjuk, s azoknak részvétét lapkadatlan buzgalommal előmozditsuk, mivel az egylet, az életbevágó kérdéseknek felferülése esetén, az egész ország tisztviselő karának érdekében csak is egy fog hathatónan működhetni.

Ennélfogva tehát főfeladatunk abban áll, — hogy valamennyi, s különösen vidéki társainkat a tisztviselői kérdés fontosságáról, valamint annak a fővárosbani méltó képviseltetéséről teljesen felvilágosítsuk, — kellően számba venni mind azon tényezőket, melyek az egyletnek felvirágozását eredményeznek; mely különösen a vidéki tagoktól igényelt csekély áldozat mellett könnyen valósítható leend.

Föl tehát t. kartársak, föl! ki saját s azzal együtt embertársainak jólétét szívén s ki melegen érdeklődik az ügy sikeréért, mely mindenkinek legközelebbi érdekét védi, járuljon a jó cél eléréséhez töle telhetőleg. Senkise engedje magát visszariasztani az esetleges nehézségektől, mert mindekinek fáradságát jutalmazni fogja azon öntudat, hogy a legjobb iránt törekedett, hog ezen törekvést áldásos siker koronázzandja.

Mutassuk meg, hogy bennünk nemcsak a szalma lobb tűze lángol ezen eszméért, mely aztán épp-ugy hirtelen ki is alszik; hanem, hogy semmi küzdelemtől visszanevetten, kitartással működünk jólétünk előmozdításán; s egyesült erővel törekedjünk arra, hogy magunknak a társadalomban — ha bár nem is fényes, de mindenesetre tűrhető állást szerezhessünk.

Szűts Emil,
bizottsági tag.

V. KÖZLEMÉNY

az egerbegyi tűzkárosultak javára ide küldött könyör adományokról.

Gyóresről: mélt. Beteg Ferenc ur 20 véka törökbuza.

G. Keresztur közsege ujabban küldött 15 frot.

Tordáról: zsemle Kleinhempel Sámuel és Adolf urak 60 drb kenyeret.

M. Ludas közsege: 4 véka törökbuza.

Szolnokról: Csizmadia Ferencz férfi és nő ruhákat.

Kolozsvárról: errefelé utaztunkban, Dávid Antal ur 2 fnt, Gyulai László ur 3 fnt.

Gyóres-Szt.-Királyról: Fölöp Mihály ur 5 fnt, Dósa Ida k. a. 1 fnt.

Gyóresről; Ifj. Fogarasi György ur 5 fnt, neje 1 fnt.

P. Kamarásról: gazdatiszt Szász Ferencz ur 5 fnt.

M. Örkéről; Pap Antal ur 5 véka törökbuza.

Szentmihályfalva közsege: 10 véka buza, 8 véka törökbuza és 9 fnt 50 kr.

Tordáról: m. k. pénzügyőri biztos Blósz Mihály ur 1 nagyvéka törökbuza. Ugyancsak

Tordáról: Szemerai Ferencz ur 1 ágyfa, 1 kasztn, 2 asztal, 4 párna, 1 derekaly, 2 lepedő, 1 ágytakaró, 15 drb kép, 1 tőkör, 1 kávéőrő, 2 abrosz, 1 pad, 1 szék, 3 nyeregfa, több porcellán-edény, üvegek, poharak, 2 réz-gyertyatartó, 1 tég-látórész, kések, kanalak, több érc és cserép edény,

7 kendő 1 ujjas, 1 nadrág, és több apróbb konyhai eszközök.

Gyóres-Szt.-Királyról: mélt. ifj. gr. Thoroiczay Miklósné ó nsga adománya és kolozsvári gyűjtése: 10 fekete gyermekköntös, 2 színes, 1 nagy köntös, 2 színes bujka, 1 fekete, 3 színes gyermekköntös, 1 szoknya, 3 férfi mellény, 1 posztófelső, 1 vászon felső.

Fogadják a tisztelt kegyes adakozók a tűzkárosultak nevében a könyör-adomány kezelő bizottság szíves köszönetét!

Egerbegyen, 1874. jun. 4-én.

Barabás József,
ref. lelkész, b. tag.

Nyílt köszönet

a „Victoria” biztosító társaság tekintetes igazgató-ságának Kolozsvárrt.

Az egerbegyi nagy tűzvész alkalmával, néhány olyan ház is égett le, mely a „Victoriánál” volt biztosítva. Nevezett biztosító társaság igazgatósága a kárt a maga rendes idejében felvettette és a mely összegekig biztosítva voltak, azokat pontosan és hiány — minden levonás — nélkül kifizettette. Fogadja a tek. igazgatóság a biztosítottak hálás köszönetét! Fájdalom, hogy kevesen s azok is egyen kívül, igen kevés értékig voltak biztosítva! Egerbegyen, 1874. jun. 4-én az illetők nevében

Barabás József,
ref. lelkész.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, június 5. 1874.

— Az egerbegyi tűzkárosultak javára szerkesztőségünkhez küldött Nagy Elek, bonczhidai lelkész 1 fnt, Vincze István 1 fntot; továbbá a Victoria biztosító társaság személyzetének köréből vettünk 25 fnt 10 krt, ehhez járultak: Szász Gyula 5 fnt, Boér Sándor 3 fnt, Dezsényi József 2 fnt, Tiles János 2 fnt, Riedl Inocencz 2 fnt, Jankó Vincze 1 fnt, Czákó József 1 fnt, Heinrich József 1 fnt, Bogdán István 1 fnt, ifj. Szász Gyula 1 fnt, Faragó István 1 fnt, Szongott János 1 fnt, Csermák János 40 kr, Csermák Gyula, 50 kr, Czirják Sándor 60 kr, Brunner Olivér 50 kr, Burdus Mihály 40 kr, Glóser József 50 kr, Kabos Gábor 40 kr, Finta József 40 kr, Leményi Demeter 40 kr. E ma kimutatott 27 fnt 10 krt, az eddig gyűlt összeghez adva, teszen összesen 341 fnt 42 krt, és két ezüst huszast. Ebből korábbi nyílt nyugtatványozás szerint küldöttünk Menassá-gi István ur kezéhez Egerbegyre 52 fnt 43 krt, a fennmaradó 288 fnt 99 krt és két ezüst huszast, a mai postán elküldtük B. Kemény György főispán urhoz, mint a segély-bizottság elnökéhez, Tordára. A gyűjtést továbbra is nyitva tartjuk.

— A polgári lövöldében tegnap délután disz-lövészet volt, melyen egy a lövésztagek, mint a néző közönség köréből igen szép számmal gyűltek össze. A késő szürkületig tartott fegyvertorna általában igen szép eredménnyel végződött, mennyiben a körlovések száma felülhaladja a kétszázat. A bíráló yuri a következő tagoknak ítélte oda az értékes emléket képező díjakat és pedig a távoli céltábla dí-jait: 1 Husznik, 2. Bartha és 3. Florián uraknak. A kördíjban 1. Husznik, 2 Dr. Haller K. 3 Heinrich részesültek. A versenydíjt. 1 Husznik J. 2 Des-kovich és 3. Haller K. nyerték. A szerencse-díjak 1. Dr. Haller K. 2. Szathmáry és Husznik lövésztagek között osztottak meg.

— Az urnapi körmenetnek az idén is derült, felhőtlen és kedvezett. A piac négy pontján már korá reggel csinos sátrakat készítettek s a virágdíszben álló oltárok fölé alkalmi képeket aggattak. A plebáni templom előtt a helybeli sorkatonaságból egy diszszázad vala föllálítva, zenekarral. Tíz órá-tájban kezdetét vette a körmenet, melyben a tanuló ifjuság s iparos testületeken kívül sok asszony és gyermek vett részt. A szokásos ceremóniák, melyek-be a katonaság üdvözlései s a zenekar himnus hang-jai vegyültek csaknem délig tartottak.

— A kolozsvári „Hilária” dalegylet által a lövészkertben június 3-án dalestélyt rendezett. A csinos műsor ez alkalommal is megette hatását: szaba-tos ének, nem nagy, de diszes közönség s élénk tánczedv voltak fénypontjai a sikerült estélynek, melyre árnyékot csak a kissé gyarló világítás és a teremben folszálló por felleg vetett. A dalárok éne-kétől kedvezően hangolt közönség e kis kellemetlen-körömmel könnyen tultette magát s ezt is jobbára azon körülmény idézte elő, hogy a Hilária tegnapra ki-tűzött dalestélyét a Dalkör iránti tekintetből tartot-ta meg szerdán.

— A kolozsvári dalkör tegnapi tánczezel egy-bekötött dalestélyen diszes, szép számú közönség je-lent meg, úgy hogy a különben elég tágas „Ángol-királyné” című mulatókert szinte kicsinynek mu-tatkozott a fényes vendégkoszoru befogadására. A szépen összeállított műsor minden egyes darabja élénk tetszésre talált a koránát működésükre Liszt „Lelke sedés” című dala tette föl. Az ifjuságot azonban az ének tartósan nem köthet le, s a szépszemek sugára legörömetesebb a gyönyörűn kivilágított táncz körön-dőn pihent, hol a zene első hangjára a legszebb tánczkoszoru szövődött. Kár, hogy a tolongás, a tul-népes tánczosportok alakulása következtében kika-rúlhatott nem volt. A műsor is fogyatkozást szenvedett, mivel a katonazenekar akadályoztatása miatt Huber nagy hatású „Vadászskara” elmaradt. No de a mi az aranyijuság tánczkedvét s a dalárok lelkesedését illeti, az az pitymallat késő derengésig tartott.

— A jogászok holnapi tánczvigalma a von-zó, kies „Nemes kert”ben, ismét szép napot ígér a táncz-kedvelő ifjuságnak. Themis ifju bajnokai he-tek óta fáradszhatatlan buzgalommal egyesítették te-vékenységeket e vigalom minél diszebb kiállítására s így méltán remélhető, hogy a jogász segélyegylet érdeklében kifejtett áldozatkészségüket az idén is szép siker koszorúzza. Öszintén kívánjuk, hogy ugy legyen!

— Egyházi zene. A piaristák templomában az urnapi ünnepély alkalmával f. h. 7-én d. e. 9 órakor megtartatni szokott isteni tisztelet alatt a következő egyházi zeneművek adatnak elő Ünnepé-lyes mise, Hölzl Ferencztől. Graduale alatt imakor Verdítől, Offertorium alatt: „Ave maria” hegedű szólóval.

— Hymen. Dr. Totthfalusi Gyula egyete-münknel az államorvostan tanársegéde közelebből váltott jegyet néhai Kabdebo Márton aradmegyei földbirtokosnak Ilona nevű kedves leányával. Áldást kívánunk e szép frigyre!

— Egy egytemi hallgató e városon szándé-koznék egy tanítói vagy nevelői állomást igénybe venni. A szükséges elemi tárgyakon kívül magasabb ismeretek előadására is vállalkozik, melynek a ter-mészettan, történelem, költészettan, lélektan stb. — Bővebben értekezhetni a „Kelet” szerkesztőjénél.

— Szilágyi Dezső, Gyulafehérvár egyik or-szágygyülesi képviselője, a mult hó utolsó napján vá-lasztói körébe érkezett s ott meglehetősen szívélyes séggel fogadtatott. Volt lakoma, sok hazafias pohár-köszöntés, román és magyar nyelven, a politikával azonban nem sokat foglalkoztak. Mint egy magány levélből értesülünk volt ugyan a képviselő urnak szándéka párt-gyűlést is tartatni, azonban, ennek több tekintély ellene nyilatkozván, a gyűlés elmaradt. Ugyanezen magány levél azt is írja, hogy „a vá-lasztókerület másik képviselője — b. Kemény Gá-bor — ellen nagyban folyt az „agitatio” Miben állott ez „agitatio”: nem tudjuk, de minden-esetre sajtóságos egy situatio lehet, midőn egy választó-kerület két képviselője közül az egyik csak a másik árán emelkedhetik. A Hermantáster is csakugyan azt mondja, e látogatásról szólva, hogy „a távollévő b. Kemény Gáborról egyetlen hang sem emlékezett meg. Ilyenek a hátatlan emberek „Aus den Augen, aus den Sinn.”

A Budapest lakó lengyelek „Testvér se-gélyző egylete”, mely a Magyarhonban lakó szétszór-t nemzeti elemeknek közös kapását és lengyelek gyű-pontját képezik, a magas kormány által alap-szabályainak jóváhagyását megnyervén, f. é. május hó 31-én végleges megalakulás céljából közgyűlést tartott. Ezen közgyűlésen az egylet igazgató tanácsa következőleg választott meg: Golemberski Wladys-law ur elnök, Machnicki Tivadar ur alelnök, Stem-pien Lajos ur pénztárnok, Delinowski Károly ur tit-kár, Machinko Bogod ur könyvtárnoknak. Hojnacki Antal, Miakowski Klemens, Lowinski József, Rusz-kowski urak pedig az igazgató tanács tagjainul vég-re Loboz János, Lieczbon és Sokulski Antal urak az igazgató tanács pttagjainul. Egyuttal a közgyűlés az egylet tiszteletbeli tagjává következő urakat választotta meg Klapka György tábornok, Türr István tá-bornok, Jokai Mór és Vétel urakat, nemkülönben Chrzanowski Leó képviselő, Darouski Miecziszló, Kra-szewski József Ignác, ifju Machnicki Tivadar, Ma-tejko János és Oksza Orzechowski Tade urakat. Az ideiglenes igazgatóságnak a közgyűlés elé tájéztott jelentéséből kitűnt, miszerint az egylet összes köve-telése 359 fnt tartozása 49 fnt. s így az egyleti követelése gyanánt 310 fnt marad. Az egylet va-gyona megközelítőleg 510 fnt. értéket képvisel. Az egylet végül elhatározá, hogy a beteg tagok segély-ezése s az elhaltak eltemetése, az egylet alapsza-bályai értelmében, lehetőséghez képest eszközöltes-sék, jövőre nézve pedig aunk rendszeres szervezését kimondá.

— Kabos Gergely, nyugalmazott belügymi-nisteri számtiszt f. évi május hó 30 án agyosorvadás-ban az orsz. tébolydában elhunyt.

— Szabó Sándor, maros-ludasi kereskedő, életének 40 ik évében, tüdőlobban, e hó 2-án meg-halt. Béke porai felett!

— Jótékonyezélu műkedvelői színelőadás! Új, fényes magyar jelmezekkel. Deészen, szombaton, 1874. június. 13-án A szinkörben a megalakult jó-tékonyezélu állandó műkedvelő szintársulat XXXII. előadásán adták: „Török János” eredeti történeti dráma 5 felvonásban, írta Szigligeti, (rendezi Pán-czél János ferdendőz) Személyek: Török János, Ba-lint fia Rácz Lajos. Balassa Borbála, neje Czecz Ka-talin k. a. Balassa Menyhért, Borbála bátyja Fenyő György. Judit, neje Arringer Gizella k. a. Pető Eisenlohr Ulrich. Várnagy Kolozsvári Miklós. Gerő tisztt Veress Imre. Első, második, harmadik főor-Borbáth Dániel, Nagy Lajos, Brassai Miklós, Apród Losonczy István. Szolgák, harcosok. Történik Vajda-Hunyad várában. Idő 1550. E jeles történeti dráma előadására a jelmezek a kolozsvári nemzeti színház-tól nyert mintázatok szerint unjonnan készítették.

— Értesítés. A tordai polgári dalárdának a kedvezőtlen idők miatt elmaradt tavaszi dalestélye e hó 7-én fog megtartatni a „Nagy Berek ben” Műsorozat: 1. Nyitány az ujlág alakult városi zenekar által. 2. Hymnus Szathmári Lászlótól, a bariton solót énekl Mezei Endre ur, 3. Tavaszi dal Mosonyi Mihálytól. 4. Lúczov vadász dala Vébertől. 5. Zengien a dal lelkesülten Szassz-korszytól. 6. Téliennáron pusztán az én la-kásom” Zimai Lászlótól. Egyuttal felkérjük azo-

kat a műbarátokat, kik egyletünknek még pártoló tagjai kívánnak lenni, hogy szíveskedjenek Iszlai Márton titkár urnál neveiket a kitett ivre följegyez-ni. Pártoló tagsági díj évenként 2 fnt, melyért 2 dalestélyen egy évben, minden pártoló tag szabad belépti családjegyet kap, s e mellett a közvetlen családtag temetésén fél díjért (8 fnt) teljesíti a da-lárda az utolsó megtiszteltetést. Dalárdánk a legna-gyobb elszántsággal és buzgósággal küzd nemes fel-adata megoldásában, hogy ama szép pártolást, mely-ben részesült, kiérdemlje s hogy városunk érdekét a közlő kolozsvári országos dalárünnepélyen is meg-mentse. Torda 1874. jun. 4-én. Sz á n t ó András, bizottmányi elnök. Nagy Miklós, bizottsági jegy-ző. Sándor Kálmán, biz. tag.

KÖZGAZDASÁG.

Kimutatás.

A tordai takarékpénztár 1874. május havi üzletfor-galmáról. Bevétel.

1874. április haváról ájtott készpénz 3497 fnt 30 kr, 72 betétekben 11,267 fnt, 57 kr, Visszafize-tett váltókban 33,365 fnt — Visszafizetett előlegek-ben 6430 fnt — kr, Kamatokban 1103 fnt 36 kr, Különbféle díjakban 229 fnt 45 kr, Részvény átirat-tási díjban 10 fnt — kr, Részvény kiállítási díj-ban 1 fnt 50 kr, Részvények után járó bélyegilleték 95 kr, Államilletékben 4 fnt 60 kr. Betéti könyvek díjában 1 fnt 20 kr.

együtt 55,910 fnt 93 kr. Kiadás.

Visszafizetett betétek s tőkésített kamatokért 72 betét után 9333 fnt 54 kr, Visszafizetett betéti folyó kamatokért 34 fnt 96 kr, Leszámtolt váltókért 38020 fnt — kr, Előlegekért 4300 fnt — Tisztifizetésekért 194 fnt 98 kr. Kezelési költségekért 1 fnt 69 kr, Állam-illetékért 4 fnt 60 kr, Részvény jegy után járó bélyeg-illetékért 1 fnt 14 kr.

Összesen 51,890 fnt 91 kr.

1874 máj. 31-ik készpénz maradv. 4020 fnt 02 kr, együtt 55,910 fnt 93 kr.

Tordán, 1874 május 31-én.

Felelős szerkesztő: Szász Béla.

Egyesült erdélyi Takarékpénztár.

Alaptőke 333,400 fnt. 30% befize-téssel.

Üzlethelyiség Kolozsvárt főtér 2. sz.

1) elfogad pénzbetételeket 6% kamat mellett 25 krtól kezdve, betételi könyvekre vagy folyó számlára; e kamatokat a betétel napjától kezdve a kivétel napjáig számítja, s minden július 1 én és január 1-én tőkésíti.

2) Előlegeket a a bürzén jegyzett ér-tékpapirokra.

3) Leszámitol szabályszerűen kiállított váltókat.

4) Vesz és elad értékpapirokat. Az Egyesült Erdélyi Takarékpénz-tár igazgató választmánya.

Minden betegnek erő és egészség
gyógyszer és költség nélkül:
az igen kellemes

Revalescière Du Barry

Londonból. (165—209)

Du Barry Revalescière tápgyógyszere kitűnő sikerrel al-kalmazható a következő betegségekben: n. m. gyomor, idér, mell, máj, mirigy, nyákártya, légzés, hójag, vese és tuberculose bántalmaknál, gyógyít gümő és aszkort, asthmá, köhögés emészhetetlenséget, árgulást, hasmenést, álmatlanságot, gyen, gszéget, aranyért, vizkört, lázt, szédü ést, vértóulást, tüllzngást, rosszllletet, hanyást, még a terhességben is, diabetet, méla-kórt, elsoványodást, oheumet, közsénynt, apókórt. — Kivonat 76,000 bizonyítványból oly felgyógyulásokról, melyek a gyó-gyásznak ellentállottak.

73,621. sz. bizonyítvány.

Béca, 1. febr. 1871

Határtalan hála önirántkényszerít sorok írására. Négy hó óta borzasztó asthmában szenvedtem; senki sem tudott segí-t rajtam, míg egy barátom tanácsára önnök Revalescièrejéhez folyamodtam, mely bajomtól gyökeresen meggyógyított.

Báró Clarow Bódog.

65,715. sz. bizonyítvány.

Páris, 11. ápril 1866.

Uram! Kimondhatatlan szenvedő leányom sem emé-teni, sem aludni nem tudott; az álmatlanság, gyengeség és idegzetes felindulás merőben leverte. Most jól érzi magát a Revalescière csokoldától, mely helyreállítá, jó étvágya és emésztése van, idegei csendesek, álma üdítő, egészség-szólár, a maga vidám, a milyen már régen nem volt.

de Montouis H.

72,418. sz. bizonyítvány.

Obergurig Bantzen mellett (Szászország.) 1869. jan. 17.

Valahányszor a Teremtőhöz imádkozom azon megbe-csülhetlen jótéteményekért, melyeket a természet gyógyító ele-meiben számunkra biztosított: mindannyiszor megemlékezem önről. En több év óta nem ismertem az egészségét, emészté-sem mindig meg volt zavarva, s folytonosan gyomorbeteg-ségem és elnyálkásodás ellen kellett küzdenem. E bajoktól a Re-valescière 14 napi használata teljesen megszabadított, s így ismét hivatásomnak élhetek.

J. L. Sterner, néptanító.

Táplálóból lévén a husnál, a Revalescière éteseknél s gyermekeknél 50-szer olcsóbb a gyógyszernél.

1/2 fontos bádogszelvényben 1 fnt 40 kr. 1 font 2 fnt 50 kr, 2 font 4 fnt 50 kr, 5 font 10 fnt 12 fnt 20 fnt 24 fnt 36 fnt. Revalescière kétszeresült szelvényekben 2 fnt 60 kr és 4 fnt 50 kr. Revalescière csokoldát porban és táblákban 12 csészére 1 fnt 50 kr. 24 csészére 2 fnt 60 kr, 48 csészére 4 fnt 50 kr. Porban 120 csészére 10 fnt. 288 csészére 20 fnt, 576 csészére 36 fnt. Kapható Barry du Barry és társa által Bécsben, Wallfischgasse 8 sz. Valamint minden városban jó gyógyszerésznél és tüsszerárúsnál; a bécsi ház el is küldi minden irányba postai utánvétl mellett.

Kolozsvárrt: Binder Károlyné. Debreezenben: Mi-álovics István a „Kigyóhoz” címzett gyógyszerárban. Du-na-földvárt: Nadhera Pálnál. Brassóban: Fabik Ede és Jekeliusné. Gyula-Fehérvárrt: Mihelys Zsigmond gyógy-szerésznél. Marosvásárhelyt: Fogarassy Demeternél. Pesten: Török Józsefnél. Temesvárrt: Quiriny Lajos és a város gyógyszerárban.

